

Doktoranta studiju programmas
"Valodniecība"
pašnovērtējums par 2000./2002. studiju gadu

- 1. Studiju programmas mērķi un uzdevumi. Izmaiņas, ja tādas ir. ...3**
- 2. Studiju programmas struktūra. 3**
  - 2.1. Studiju programmas kvantitatīvās izmaiņas attiecīgajās programmas sadaļās. Izmaiņu analīze un pamatojums. Studiju kursu sadalījuma atbilstība valsts standartiem (Ministru kabineta noteikumiem).....3*
  - 2.2. Studiju kursu satura izmaiņas. Izmaiņu analīze, izmaiņu nepieciešamība (pielikumā - jauno studiju kursu apraksti).....4*
- 3. Studiju programmas realizācija. 4**
  - 3.1. Izmantotās studiju formas: lekcijas, semināri, laboratorijas darbi, individuālais darbs, komandas (grupu) darbs u.c. Izmantoto formu apraksts, izvēles pamatojums un analīze 4*
  - 3.2. Attiecība starp kontaktnodarbībām un patstāvīgo darbu. Ja kontaktnodarbības sastāda vairāk par 50% no KP, ir nepieciešams tā pamatojums (pielikumā fakultātes Domes vai nodaļas Padomes lēmums). 4*
  - 3.3. Studiju plāns, tā uzbūves atbilstība programmas mērķiem un uzdevumiem (pielikumā – studiju plāns par iepriekšējo studiju gadu). ..4*
- 4. Ar studiju programmu saistītā pētnieciskā darbība. 5**
  - 4.1. Akadēmiskā personāla pētnieciskais darbs. Pētnieciskā un studiju darba mijiedarbība. 5*
  - 4.2. Studējošo iesaistīšana pētnieciskajā darbā. Kurša, bakalaura, maģistra darbu tēmu atbilstība studiju programmas saturam (pielikumā – aizstāvēto kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu saraksts). 5*
- 5. Vērtēšanas sistēma. 5**
  - 5.1. Izmantotās studiju vērtēšanas un izvērtēšanas metodes, to apraksts, izvēles pamatojums un analīze.....5*
  - 5.2. Novērtēšanas biežums (nepārtrauktā novērtēšana vai novērtēšana tikai semestra beigās). Izvēles pamatojums. 6*
- 6. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidē. 6**

6.1. Studējošo aptauju (par pasniedzējiem, studiju kursiem u.c.) rezultāti un analīze (pielikumā - aptauju anketu paraugi).....	6
6.2. Absolventu un darba devēju aptaujas. Programmas beidzēju nodarbinātība.....	7
7. Studiju programmas akadēmiskais, vispārējais personāls.....	7
7.1. Akadēmiskā, vispārējā personāla skaits, tā izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.	7
7.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (pielikumā personāla atjaunošanas, apmācības un attīstības plāns).....	8
7.3. Pamatdarbā strādājošā akadēmiskā personāla īpatsvars studiju programmā.....	8
7.4. Konkrētas ar personālu saistītas problēmas, kas ietekmē programmas kvalitāti.	8
8. Finansēšanas avoti, programmas materiālais nodrošinājums.....	8
8.1. Studiju programmas finansēšana.....	8
8.2. Auditorijas, laboratorijas, kabineti, darbnīcas: to skaita, lieluma un aprīkojuma atbilstība studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.	9
8.3. Programmas nodrošinājums ar nepieciešamo literatūru un informāciju. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.....	9
9. Ārējie sakari.	10
9.1. Saikne ar darba devējiem studiju programmas mērķu un uzdevumu izpildes kontekstā.	10
9.2. Sadarbība ar līdzīgām studiju programmām savā valstī un ārvalstīs.	10
9.3. Ārvalstu docētāju skaits, kas strādā studiju programmā (sadaliājums pa valstīm).....	10
9.4. Studējošo skaits, kas studējuši ārzemēs (sadaliājums pa valstīm). ..	10

1. Studiju programmas mērķi un uzdevumi. Izmaiņas, ja tādas ir.

Studiju programmas mērķis un uzdevumi ir iepriekšējie.

Programmas galvenais *mērķis* ir augstas kvalifikācijas speciālista valodniecības jomā sagatavošana ar starptautiski pielīdzināmu doktora diplomu, kurš spējīgs būt augsti kvalificēts zinātnes darbinieks, var izvirzīt un risināt mūsdienu filoloģijas zinātnes svarīgākās problēmas.

Studiju programmas *uzdevumi*:

- nodrošināt doktorantu teorētiskās sagatavotības līmeni, kas atbilst pasaules un Latvijas valodniecības zinātnes prasībām;
- mūsdienu valodas parādību analīzes metodoloģiju apgūšana, kas ļauj risināt ar konkrēto vēsturisko filoloģisko situāciju saistītos zinātniskos jautājumus;
- pasaules un īpaši Eiropas lingvistisko teoriju apguve tādā apjomā, kas ļauj izskatīt konkrētas zinātniskās problēmas plašā lingvistisko paradigmu maiņas kontekstā;
- sagatavot doktorantus patstāvīgam, radošam zinātniskam darbam;
- aktīva piedalīšanās DU un Latvijas universitāšu zinātniskajā dzīvē, kā arī sistemātiska piedalīšanās zinātniskajās konferencēs ārzemēs un publikācijas ievērojamākajos filoloģiskajos žurnālos un zinātnisko rakstu krājumos atspoguļojot izvēlēta pētījuma rezultātus;
- optimālu apstākļu radīšana doktorantiem izvirzīto uzdevumu īstenošanai, proti, iespējas strādāt bibliotēkās un arhīvos ārzemēs, iespējas piedalīties citu augstskolu rīkotajās un starptautiskajās zinātniskajās konferencēs, iespējas stažēties kādā no tās valsts universitātēm, kuras lingvistika tiek pētīta;
- apstākļu nodrošināšana promocijas darba sagatavošanai un aizstāvēšanai.

2. Studiju programmas struktūra.

2.1. Studiju programmas kvantitatīvās izmaiņas attiecīgajās programmas sadaļās. Izmaiņu analīze un pamatojums. Studiju kursu sadalījuma atbilstība valsts standartiem (Ministru kabineta noteikumiem).

Saskaņā ar Augstākās izglītības padomes lēmumu Nr. 62 (18.06.99) palielināts kredītpunktu kopējais skaits no 120 līdz 144. Līdz ar to mainīts dažu kursu novērtējums kredītpunktos.

2.2. Studiju kursu satura izmaiņas. Izmaiņu analīze, izmaiņu nepieciešamība (pielikumā - jauno studiju kursu apraksti).

Programmā iekļauti jauni kursi. Apvienotā obligātā kursa “Valoda un vēsture” vietā ir divi kursi: “Latviešu valoda un tautas vēsture” un “Krievu valodas vēsture etniskās vēstures sakarā”, jo lielākā daļa doktorantu pēta latviešu un krievu valodu parādības sastatāmajā aspektā. Obligātajos izvēlesursos ievests jauns kurss “Sastatāmā morfonoloģija”, jo šāda kursa nebija filoloģijas maģistra studiju programmā (jauno studiju kursu apraksti 1. pielikumā).

*Izmaiņas punktos 2.1. un 2.2. stājās spēkā no 01.10.2002., vienlaicīgi ar ieskaitīšanu doktorantūrā.

3. Studiju programmas realizācija.

3.1. Izmantotās studiju formas: lekcijas, semināri, laboratorijas darbi, individuālais darbs, komandas (grupu) darbs u.c. Izmantoto formu apraksts, izvēles pamatojums un analīze

Kontaktnodarību pamatformas ir lekcijas un teorētiskie semināri. Studiju kursu zinātniskās literatūras apgūšana ir nepārtraukts doktorantu patstāvīgais darbs. Zinātniskās literatūras apgūšana doktoranta promocijas darba tēmā notiek individuāli, konsultējoties ar darba zinātnisko vadītāju.

3.2. Attiecība starp kontaktnodarībām un patstāvīgo darbu. Ja kontaktnodarības sastāda vairāk par 50% no KP, ir nepieciešams tā pamatojums (pielikumā fakultātes Domes vai nodaļas Padomes lēmums).

Kontaktnodarību KP daļa doktora studiju programmā nepārsniedz 50% no katra studiju kursa KP skaita.

3.3. Studiju plāns, tā uzbūves atbilstība programmas mērķiem un uzdevumiem (pielikumā – studiju plāns par iepriekšējo studiju gadu).

Filoloģijas doktora studiju plāns valodniecībā atbilst studiju programmas mērķim un uzdevumiem. Izmaiņas plānā norādītas punktos 2.1. un 2.2. Studiju plāns 2. pielikumā.

4. Ar studiju programmu saistītā pētnieciskā darbība.

4.1. Akadēmiskā personāla pētnieciskais darbs. Pētnieciskā un studiju darba mijiedarbība.

Akadēmiskos kursus vada tie docētāji, kuru pētnieciskais darbs saistīts ar attiecīgo nozari. Promocijas darbu zinātniskie vadītāji iesaista doktorantus savu zinātnisko darbu sfērā, tas arī nosaka doktorantu zinātniskās pētniecības tēmas:

- prof. Z. Ikere ir speciāliste semantikas un leksikogrāfijas nozarē (vada doktorantes N. Sargsjanes promocijas darbu “Pragmatiskais diskurss sociolingvistikas kontekstā” un doktorantes E. Isajevas promocijas darbu “Vārdnīcas kā sastatāmās pētīšanas līdzeklis”);
- asoc. prof. S. Murāne – zinātnisko pētījumu joma: leksiskā semantika un sastatāmā leksikoloģija (vada S. Polkovņikovas promocijas darbu “Runas verbi krievu un latviešu valodas leksiskajā sistēmā”, I. Milēvičas promocijas darbu “Mūsdienu Latvijas preses valoda”, Ž. Korovackas promocijas darbu “Latviešu, krievu un baltkrievu valodu frazeoloģismi sastatāmā aspektā”);
- asoc. prof. V. Šaudiņa ir speciāliste leksikoloģijas un dialektoloģijas jomā (vada V. Skubidas promocijas darbu “Intelektuālās darbības verbi krievu un latviešu leksiskajā sistēmā”).

4.2. Studējošo iesaistīšana pētnieciskajā darbā. Kurša, bakalaura, maģistra darbu tēmu atbilstība studiju programmas saturam (pielikumā – aizstāvēto kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu saraksts).

---

5. Vērtēšanas sistēma.

5.1. Izmantotās studiju vērtēšanas un izvērtēšanas metodes, to apraksts, izvēles pamatojums un analīze.

Vērtēšanas sistēma doktorantūrā – eksāmens un diferencētā ieskaite, kas noteikta doktora studiju programmā. Metodoloģiskajos un teorētiskajosursos (“Mūsdienu lingvistikas metodoloģijas” un “Lingvistikas galvenās zinātniskās paradigmas”) paredzētas eksāmens, obligātajosursos, kuros ir pietiekams semināru skaits, paredzēta diferencētās ieskaites. Visos

speckursos paredzētas diferencētās ieskaites, jo te notiek individuālais darbs un paredzēti doktorantu referāti, kurus apspriež semināros.

5.2. Novērtēšanas biežums (nepārtrauktā novērtēšana vai novērtēšana tikai semestra beigās). Izvēles pamatojums.

Saskaņā ar filoloģijas doktora studiju plānu novērtēšana notiek kursa beigās, individuālā doktorantu sekmju uzskaitē (uzstāšanās semināros, ziņojumi par zinātnisko literatūru, referāti) ir nepārtraukta, jo doktorantu skaits ir neliels. Tas ļauj individuāli diferencēti novērtēt doktorantu mācību darbu.

6. Studējošo līdzdalība studiju procesa pilnveidē.

6.1. Studējošo aptauju (par pasniedzējiem, studiju kursiem u.c.) rezultāti un analīze (pielikumā - aptauju anketu paraugi).

Pēdējo gadu laikā apgūto studiju kursu svarīguma novērtējums.

- 5 – ļoti svarīgs:

1. semestris, st. kursi: *Promocijas darba izstrādes tehnoloģija, Mūsdienu lingvistikas metodoloģijas, 20. gs. beigu etnolingvistika, Semantika: 20. gs. nozīmes teorijas* - 3 doktorantes;

3.,4. semestris, st. kursi: *Lingvistikas galvenās zinātniskās paradigmas, Teorētiskais seminārs, Latviešu zinātniskā terminoloģija, Valoda un vēsture, Krievu-latviešu zinātniskā terminoloģija, Leksikogrāfija Eiropas un ASV kultūrkontekstā* - 1 doktorante;

3.,4.,5. semestris, st. kursi: *Lingvistikas galvenās zinātniskās paradigmas, Teorētiskais seminārs, Semantika: 20. gs. nozīmes teorijas, Latviešu zinātniskā terminoloģija, Leksikogrāfija Eiropas un ASV kultūrkontekstā* - 2 doktorantes.

- 4 – svarīgs:

3.,4.,5. semestris, st. kursi: *Daiļliteratūras teksta sastatāmās analīzes principi, Valoda un vēsture, Krievu-latviešu lingvistiskā terminoloģija, Svešvaloda* - 2 doktorantes.

Pasniegšanas līmeņa novērtējums.

- 5 – ļoti augsts:

1. semestris, st. kursi: *Promocijas darba izstrādes tehnoloģija, Mūsdienu lingvistikas metodoloģijas, 20. gs. beigu etnolingvistika, Semantika: 20. gs. nozīmes teorijas* - 3 doktorantes;

3.,4. semestris, st. kursi: *Lingvistikas galvenās zinātniskās paradigmas, Teorētiskais seminārs, Latviešu zinātniskā terminoloģija* - 1 doktorante;

3.,4.,5. semestris, st. kursi: *Lingvistikas galvenās zinātniskās paradigmas, Teorētiskais seminārs, Semantika: 20. gs. nozīmes teorijas, Latviešu zinātniskā terminoloģija, Valoda un vēsture, Krievu-latviešu lingvistiskā terminoloģija, Daiļliteratūras teksta sastatāmās analīzes principi* - 2 doktorantes.

- 4 – augsts:

3.,4. semestris, *Svešvaloda*, 2 doktorantes.

Izvēlētā studiju programma kopumā pilnīgi apmierina visas doktorantes.

Studiju procesa nodrošinājumu ar mācību literatūru un metodiskiem materiāliem doktorantes uzskata par pietiekamu.

Doktorantes studiju procesā bieži izmanto datortehniku un INTERNET.

Izvēles kursu piedāvājumu doktorantes uzskata par pietiekamu.

Doktoranti studiju uzlabošanai iesaka biežāk pieaicināt vieslektoros. Pirmā kursa doktorantēm grūti spriest par vieslektoriem.

Sadarbību ar mācībspēkiem un studiju programmas realizēšanu doktorantes uzskata par apmierinošu.

6.2. Absolventu un darba devēju aptaujas. Programmas beidzēju nodarbinātība.

Doktorantūras absolventes I. Milēviča un S. Polkovņikova doktorantūru beidza 15.11.2002., sekmīgi strādā DU valodniecības katedrās un gatavo promocijas darbu aizstāvēšanai. Vispārīgās un krievu valodniecības katedras vadītāja augstu novērtē pasniedzējas I. Milēvičas mācību un zinātnisko darbu, arī Latviešu valodas katedras vadītāja pilnīgi apmierināta ar S. Polkovņikovas mācību un zinātnisko darbu.

7. Studiju programmas akadēmiskais, vispārējais personāls.

7.1. Akadēmiskā, vispārējā personāla skaits, tā izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Doktora studiju programmas realizēšanā piedalās augsti kvalificēts personāls – 3 habilitētie filoloģijas doktori un 7 filoloģijas doktori, no tiem 3 profesori, 3 asociēti profesori un 4 docenti. Salīdzinājumā ar

iepriekšējo gadu ir izmaiņas: 1 docente kļuva par asoc. profesori (V. Šaudiņa).

7.2. Akadēmiskā personāla kvalifikācijas atbilstība Augstskolu likuma prasībām (pielikumā personāla atjaunošanas, apmācības un attīstības plāns).

Doktora studiju programmu realizē akadēmiskais personāls, kura kvalifikācija atbilst Augstskolu likuma prasībām.

Docētāji aktīvi piedalās zinātniskajā darbā:

- LZA zinātniskajos projektos (profesores Z. Ikere, I. Druviete; asoc. profesores V. Šaudiņa, L. Leikuma),
- starptautiskos zinātniskos projektos (profesores Z. Ikere, I. Druviete; asoc. profesores S. Murāne, V. Šaudiņa, L. Leikuma, docentes N. Jundina, G. Pitkeviča),
- 2001. – 2002. gadā 40 zinātniskās konferencēs un kongresos piedalījās 7 DU pamatdarba docētāji,
- stažējoties ārzemju augstskolās, tiek veikta kvalifikācijas celšana (2002. gadā Dr. philol. N. Jundina Vācijā, filoloģijas maģistres I. Milēviča un S. Polkovņikova Polijā, Varšavas Universitātē).

7.3. Pamatdarbā strādājošā akadēmiskā personāla īpatsvars studiju programmā.

Doktora studiju programmu realizē 8 pamatdarbā strādājošie docētāji un 2 profesores no LU (prof. I. Druviete un asoc. prof. L. Leikuma).

7.4. Konkrētas ar personālu saistītas problēmas, kas ietekmē programmas kvalitāti.

Doktora studiju programmas sekmīgākai realizēšanai nepieciešams palielināt programmā strādājošo profesoru un asociēto profesoru skaitu, kas ļautu izveidot DU savu promocijas padomi valodniecības nozarē salīdzināmās un sastatāmās valodniecības apakšnozarē.

8. Finansēšanas avoti, programmas materiālais nodrošinājums.

8.1. Studiju programmas finansēšana.

Doktora studijas notiek par Valsts budžeta dotāciju doktoru studijām vai par Latvijas Zinātnes padomes, vai citu institūciju piešķirtajām stipendijām (grantiem), vai par personīgajiem, vai juridisko personu līdzekļiem.

Palīglīdzekļi doktora studijām tiek iegūti no studiju maksas, ko katru gadu nosaka DU Senāts. 2002. gadā studiju maksa bija 350 Ls.

8.2. Auditorijas, laboratorijas, kabineti, darbnīcas: to skaits, lieluma un aprīkojuma atbilstība studiju programmas mērķiem un uzdevumiem. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

Auditorijas un kabineti to skaita, lieluma ziņā atbilst studiju programmas mērķiem un uzdevumiem, jo doktorantu skaits ir visai neliels. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu nav notikušas.

Darbā ar doktorantiem tiek izmantoti:

- 8 datori ar INTERNET pieslēgumu,
- fakultātes datorklase ar INTERNET pieslēgumu,
- 2 lingafonu kabineti,
- 4 videotehnikas komplekti,
- 6 audiotehnikas komplekti,
- 4 kseroksi.

8.3. Programmas nodrošinājums ar nepieciešamo literatūru un informāciju. Izmaiņas salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu.

DU zinātniskās bibliotēkas filoloģiskajā fondā ir apmēram 74000 eksemplāru (vairāk par 11000 nosaukumu) mācību un zinātnisko grāmatu, tai skaitā valodniecībā apmēram 41000 eksemplāru (2500 nosaukumu). Svarīgākās no tām atrodas lingvistisko katedru kabinetos, tikai Vispārīgās un krievu valodniecības katedras kabinetā ir 3161 grāmata. Tas kopumā atbilst doktorantu prasībām, ir arī svarīgāko zinātnisko izdevumu kserokopijas.

DU zinātniskās bibliotēkas fondā ir tādi zinātniskie žurnāli kā "Linguistica Lettica" (Latvija), "Forum" (ASV), "Dagens Nyheter" (Dānija), "Le français dans le monde" (Francija), "Deutschland", "PZ", "Juma", avīzes "Das Parlament" un "Baltische Rundschau" (Vācija), «Языкознание», «Известия РАН: Серия литературы и языка», «Вестник МГУ: Серия 9. Филология», «Вестник МГУ: Серия 19. Лингвистика и межкультурная коммуникация», «Русский язык за рубежом», «Русская речь», «Русская словесность» (Krievija), «Русский язык в центре Европы» (Slovākija).

Bibliotēka regulāri saņem krājumus «Новое в зарубежной лингвистике». Vispārīgās un krievu valodniecības kabinetā ir žurnāls "Zeitschrift für Slawistik" Akademie Verlag.

Ievērojams zinātniskās literatūras fonds ir Latgales Centrālajā bibliotēkā. Strādājot pie promociju darbiem, doktoranti izmanto citu bibliotēku

fondus, piemēram, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas, Tartu Universitātes bibliotēkas, Viļņas Universitātes bibliotēkas, Varšavas Universitātes bibliotēkas, Krievijas Nacionālās bibliotēkas (Sanktpēterburga), Krievijas Valsts bibliotēkas (Maskava).

9. Ārējie sakari.

9.1. Saikne ar darba devējiem studiju programmas mērķu un uzdevumu izpildes kontekstā.

Doktora studiju programmas absolventi strādā DU valodniecības katedrās (sk. 6.2. punktu).

9.2. Sadarbība ar līdzīgām studiju programmām savā valstī un ārvalstīs.

Ar LU tiek noslēgts līgums par sadarbību doktora studiju programmas valodniecībā realizāciju un iespēju aizstāvēt promocijas darbu DU filoloģijas doktora studiju programmu valodniecībā sekmīgi apguvušiem doktorantiem LU Promocijas padomē valodniecībā pēc Daugavpils Universitātes iesnieguma.

9.3. Ārvalstu docētāju skaits, kas strādā studiju programmā (sadalījums pa valstīm).

Ārvalstu docētāji pagaidām nepiedalās doktora studiju programmas realizēšanā, programmu realizē DU un LU docētāji.

9.4. Studējošo skaits, kas studējuši ārzemēs (sadalījums pa valstīm).

Saskaņā ar DU doktora studiju nolikumu (28.10.2002.) paredzēta obligāta divu nedēļu doktorantu stažēšanās ārvalstu augstskolās.

2002. gada novembrī šo iespēju izmantoja doktorantes I. Mileviča un S. Polkovņikova.

9.5. Ārvalstu studējošo skaits programmā (sadalījums pa valstīm).

Nav.

2003. gada 29. janvāris

Studiju programmas direktore
Svetlana Murāne